

Science
Conference
2026

13–14 Feb 2026

International **scientific and practical conference**

- 1. Scientific technologies**
- 2. Economy**
- 3. Finance**
- 4. Mathematical analysis**
- 5. Technical sciences**
- 6. Pedagogy**
- 7. Psychology**
- 8. Philosophy**
- 9. Natural Sciences**

zenodo

OpenAIRE | EXPLORE

www.d-pressa.com

International scientific and practical conference

Part 1
February 2026

Collection of Scientific Works

© International scientific and practical conference. 2026.

RUS TILINI BILISHNING BIZNES MUZOKARALARI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI

Ernazarova M. N

O'zMU JF o'qituvchisi

Azimov B. Sh

O'zMU JF 1- kurs talabasi

bunyodazimov89@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada rus tilini bilishning biznes muzokaralaridagi samaradorlikka ta'siri ilmiy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Globallashuv sharoitida xalqaro va mintaqaviy iqtisodiy aloqalar kengayib borayotgan bir paytda til omili muhim strategik vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Xususan, O'zbekistonning MDH davlatlari bilan savdo-iqtisodiy hamkorligi doirasida rus tilining roli yuqori bo'lib, bu tilni bilish muzokaralarda aniqlik, tezkorlik va ishonchni ta'minlaydi. Tadqiqot davomida til kompetensiyasining biznes psixologiyasi, muzokara strategiyalari va iqtisodiy natijalarga ta'siri ochib berildi. Shuningdek, rus tilini bilish orqali kelishuvlarga erishish darajasi, noto'g'ri tushunish xavfining kamayishi va samarali kommunikatsiya imkoniyatlari kengayishi asoslab berildi.

Kalit so'zlar: rus tili, biznes muzokaralari, kommunikatsiya, iqtisodiy samaradorlik, savdo aloqalari, til kompetensiyasi.

Kirish. Zamonaviy globallashuv sharoitida iqtisodiy munosabatlarning jadallashuvi biznes subyektlari o'rtasidagi samarali kommunikatsiyani taqozo etmoqda. Bugungi kunda xalqaro va mintaqaviy savdo aloqalari kengayib borar ekan, turli tillarni bilish nafaqat afzallik, balki zaruratga aylanmoqda. Ayniqsa, O'zbekiston kabi rivojlanayotgan davlatlarda iqtisodiy integratsiya jarayonlari kuchayib borayotgan bir paytda xorijiy tillarning o'rnini yanada muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu nuqtai nazardan, rus tili mintaqada keng tarqalgan kommunikatsiya vositasi sifatida biznes sohasida alohida o'rin egallaydi. O'zbekistonning Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Belarus va boshqa MDH davlatlari bilan iqtisodiy hamkorligi yuqori darajada bo'lib, ushbu davlatlar bilan olib boriladigan muzokaralarda rus tilidan keng foydalaniladi. Bu esa mazkur tilni bilish biznes aloqalarining samaradorligiga bevosita ta'sir ko'rsatishini anglatadi.

Biznes muzokaralari esa har qanday iqtisodiy faoliyatning ajralmas qismi bo'lib, ular orqali kelishuvlar tuziladi, shartnomalar imzolanadi va hamkorlik istiqbollari belgilanadi. Muzokaralar muvaffaqiyati ko'p jihatdan tomonlar o'rtasidagi o'zaro tushunish darajasi, axborot almashinuvi aniqligi va psixologik muhitga bog'liq. Aynan shu jarayonda til omili hal qiluvchi rol o'ynaydi. Tilni yaxshi bilish muzokaralarda fikrni aniq ifodalash, qarama-qarshi tomonning pozitsiyasini to'g'ri tushunish hamda ishonchli aloqa o'rnatish imkonini beradi.

Asosiy qism. Zamonaviy iqtisodiy jarayonlarda biznes muzokaralarining muvaffaqiyati ko'p jihatdan kommunikatsiya sifatiga bog'liq bo'lib, bu jarayonda til

omili hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Xalqaro tajribalar shuni ko'rsatadiki, samarali muzokaralarning asosiy shartlaridan biri — tomonlar o'rtasida to'liq va aniq axborot almashinuvidir. Til bu jarayonda faqatgina aloqa vositasi bo'lib qolmay, balki muzokaralarning umumiy strategiyasini shakllantiruvchi muhim omilga aylanadi. Shu sababli tilni mukammal bilish iqtisodiy manfaatlarni ilgari surish, qaror qabul qilish tezligini oshirish va hamkorlikni mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbekiston sharoitida esa rus tilini bilish ayniqsa dolzarb bo'lib, u biznes muzokaralarining samaradorligini oshiruvchi asosiy vositalardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston tashqi savdo aylanmasining muhim qismi MDH davlatlari hissasiga to'g'ri keladi. Xususan, Rossiya O'zbekistonning eng yirik savdo hamkorlaridan biri hisoblanadi. 2023–2024-yillarda O'zbekiston va Rossiya o'rtasidagi savdo hajmi milliardlab AQSh dollarini tashkil etgani iqtisodiy aloqalarning qanchalik chuqur ekanligini ko'rsatadi. Ushbu hamkorlik doirasida olib boriladigan muzokarlarda rus tili asosiy aloqa vositasi sifatida xizmat qiladi. Bu esa rus tilini biladigan mutaxassislar uchun sezilarli ustunlik yaratadi. Chunki ular vositachilarsiz, to'g'ridan-to'g'ri muloqot orqali kelishuvga erishish imkoniyatiga ega bo'ladi. Natijada vaqt tejiladi, xarajatlar kamayadi va muzokara jarayoni ancha samarali kechadi.

Muzokaralar samaradorligiga ta'sir qiluvchi muhim omillardan biri bu psixologik muhitdir. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, inson o'ziga tanish til orqali muloqot qilganda suhbat jarayonida o'zini erkinroq his qiladi va qarshi tomonga nisbatan ishonchi ortadi. Bu esa muzokarlarda ochiqlik va samimiylilikni ta'minlaydi. Rus tilini bilgan holda olib borilgan muzokarlarda tomonlar o'rtasidagi ijtimoiy masofa qisqaradi, bu esa kelishuvga erishish ehtimolini oshiradi. Aksincha, tarjimon orqali olib borilgan muzokarlarda ko'pincha semantik yo'qotishlar yuzaga keladi, ya'ni so'zlarning asl ma'nosi to'liq yetib bormaydi. Bu esa ayniqsa iqtisodiy va huquqiy terminlarda jiddiy muammolarni keltirib chiqarishi mumkin.

Shu bilan birga, biznes jarayonlarida hujjatlar bilan ishlash muhim bosqichlardan biri hisoblanadi. Amaliyotda ko'plab shartnomalar, eksport-import hujjatlari, logistika bitimlari va texnik topshiriqlar rus tilida tuziladi. Ushbu hujjatlarni mustaqil ravishda tushunish va tahlil qilish imkoniyati tadbirkorlarga qaror qabul qilish jarayonida mustaqillik beradi. Masalan, shartnoma shartlarining noto'g'ri talqin qilinishi katta moliyaviy yo'qotishlarga olib kelishi mumkin. Rus tilini bilish esa bunday xatoliklar ehtimolini kamaytiradi va hujjatlar bilan ishlash samaradorligini oshiradi.

Bundan tashqari, rus tilini bilish xizmatlar va raqamli iqtisodiyot sohalarida ham muhim ustunlik yaratadi. Bugungi kunda ko'plab kompaniyalar o'z faoliyatini xalqaro bozorga yo'naltirayotgan bir paytda mijozlar bilan ko'p tilli aloqa o'rnatish zarurati ortib bormoqda. Ayniqsa, turizm, logistika, IT va elektron tijorat sohalarida rus tilida xizmat ko'rsatish mijozlar bazasining kengayishiga xizmat qiladi. Amaliy tajribalar shuni ko'rsatadiki, rus tilida xizmat ko'rsatadigan korxonalarda mijozlar oqimi yuqori bo'ladi. Bu esa korxona daromadining oshishiga va uning bozor raqobatbardoshligining kuchayishiga olib keladi.

Shuningdek, rus tilini bilish muzokaralarda strategik ustunlikni ta'minlaydi. Muzokara jarayonida nafaqat ochiq aytilgan fikrlar, balki yashirin ma'no, intonatsiya va kontekst ham muhim ahamiyatga ega. Tilni chuqur bilgan inson ushbu nozik jihatlarni anglay oladi va o'z strategiyasini moslashtira oladi. Bu esa muzokaralarda ustunlikka erishish va foydali kelishuvlarni qo'lga kiritish imkoniyatini oshiradi.

Umuman olganda, rus tilini bilish biznes muzokaralarining samaradorligiga kompleks ta'sir ko'rsatadi. U kommunikatsiya sifatini yaxshilash bilan bir qatorda iqtisodiy natijalarga ham bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli zamonaviy biznes muhitida til kompetensiyasi oddiy ko'nikma emas, balki strategik resurs sifatida qaralishi lozim.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, rus tilini bilish bugungi kunda nafaqat oddiy kommunikatsiya vositasi, balki biznes muvaffaqiyatini belgilovchi strategik resursga aylanib bormoqda. Ayniqsa, O'zbekistonning mintaqaviy iqtisodiy aloqalari kontekstida bu tilni egallash tadbirkorlar uchun yangi imkoniyatlar eshigini ochadi.

Muzokaralar jarayonida tilni bilish ishonchni mustahkamlaydi, noto'g'ri tushunish xavfini kamaytiradi va qaror qabul qilish jarayonini tezlashtiradi. Eng muhimi, bu omil iqtisodiy natijalarga bevosita ta'sir ko'rsatib, foydali kelishuvlarga erishish ehtimolini oshiradi.

Shunday ekan, zamonaviy biznes muhitida muvaffaqiyatga erishishni istagan har bir mutaxassis uchun rus tilini o'rganish oddiy ko'nikma emas, balki zarur strategik investitsiya sifatida qaralishi lozim. Chunki bugungi raqobat sharoitida aynan til bilimiga ega bo'lganlar muzokaralarda ustunlikka erishadi va iqtisodiy imkoniyatlardan samarali foydalanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Samuelson P., Nordhaus W. *Economics*. McGraw-Hill, 2010.
2. Kotler P., Keller K. *Marketing Management*. Pearson Education, 2016.
3. Krugman P., Obstfeld M. *International Economics*. Pearson, 2018.
4. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari.
5. World Bank Reports on Uzbekistan Economy, 2022–2024.
6. Эрназарова, М., & Жабборова, Э. (2022). Педагогические технологии на уроках русского языка. *Общество и инновации*, 3(4), 251-256.
7. Жабборова, Э. Р., & Эрназарова, М. Н. (2022). Использование наглядности при совершенствовании обучения орфографической грамотности. *Science and Education*, 3(3), 708-712.
8. Rashidovna, Z. E., & Norboevna, E. M. (2022). Psychological Features of Learning in The Process of Education. *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*, 4, 6-8.